

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Ivstitia Et Ivre Libri Decem, Reuerendi P. F. Dominici
Soto, Segobiensis, Ord. Præd. Theologi præclariss.**

Soto, Domingo de

Venetiis, 1608

4 Vtrum episcopo liceat cura episcopali deserta ad religionem se conferre.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38878

Virisq; in is, sed vtriusq; testamēti arma
 aur, ve terribilis appareat, non aduersari
 bus sibi mutuo in foro, sed aduersarijs ve
 ritatis. Ad tertium respondetur, discrimē
 esse inter regimen rerum naturalium, &
 gubernationem in spiritualibus, quæ ad
 supernaturalem gratiam spectat. In natu
 ralibus n. eo ipso q; res sit simpliciter sub
 limior, suapte natura magis est ad regen
 dum idonea: vt celi, quàm elementa: &
 alia elementa, quam terra, in donis autē
 gratiæ, quæ vt priori ad Corint. ait Pau
 lus, Spiritus sactus diuini prout vult, nil
 prohibet, vt q; inferior simpliciter ē secūdu
 m sit ad regendum instructus. Et ad hūc
 gratiæ ordinē pertinet ecclesiasticum re
 gimen. Imō verō non hoc solum, sed etiā
 ciuile. Quare neque in magistratib⁹ ciui
 libus eligendis solum, vt in 3. Politicor.
 ait Aristot. atēdenda est integritas, viri,
 in quantum persona est priuata, id quod
 charitas facit: sed quod sit bonus ciuis.
 Quare aliz qualitates regum, & iudicū
 suo etiā gradu ad gratiarum diuisiones
 attinent.

ARTICVLVS IIII.

Vtrum episcopo liceat cura episcopali
 deferta ad religionem se conferre.

Post qualitates eorū qui eligendi sūt,
 & eligentium obligationē, sequitur
 disputare, vtrum episcoporum status ita
 sit firmus, quem postquā episcopus assū
 pserit, deserere nequeat. Arguitur. n. id
 ei non licere; nam maxime religionis in
 titutu: sed hoc non licet, quoniam a perfe
 ctiori ad minus perfectum reuolpicere
 damnable est: secundum Dñi snam, Luc.
 9. nemo mittēs manum ad aratum, & re
 spiciēs retrō, ap. us est regno Dei. Episco
 porum autē status altior est monachorū
 instituto, vt paulō antē dicebamus: ergo
 sicut de monachatu ad seculum nefarius
 est regressus, ita, & de episcopali ad reli
 gionis claustrū. Sed: Ordo gratiæ decē
 tior est ordine naturæ; secundum autem
 naturam nihil contrarijs moribus cietur
 vt lapis, qui naturaliter descendit, nequit
 ascendere naturaliter, at secundum ordi
 nem gratiæ a monachatu ad episcopatu
 licitus est ascensus, ergo contrarius descē

sus, illicitus. Tertio; Nihil in operibus
 gratiæ debet esse otiosum; ille autem qui
 semel in episcopum consecratur, Perpetu
 uo retinet potestatem ordines consecra
 di, aliaque id genus perficiendi. Hæc au
 tem potestas si quis curam pastoralem
 desereret, otiosa remaneret; ergo id mini
 me licet. In contrarium est, q; nemo ad
 id quod illicitum est, cogi potest; qui au
 tem cessionem a pastoralis cura petit, po
 tēstā si cedere cunctetur, ad id cogitur; ut
 patet cap. Quid im. de renuntia. ergo nō
 est episcopo illicitum episcopatu abscē
 dere.

Ad quæstionem quatuor conclusioni
 bus respondetur. Prima, quæ cæteris, ut
 fundamentum subternitur, est; Tandiu
 obligatur episcopus pastoralem retinere
 curam, eiusque agones perferre, quādiu
 spes aliqua illi durat, q; possit plebi pro
 desse. Probat, Episcopalis status in hoc
 cōsistit, quod aliquis ob diuinā dilectio
 nem proximorum saluti curanda seipsū
 mancipat; id quod Christus, dum Petru
 elegit, planē docuit. Haud enim præmi
 sit, Diligis gregem plus his? sed, Diligis
 me? Nulla enim dilectio nisi ex diuina de
 riuetur, sufficit ad sebeundos labores,
 persistendumq; in vigilia, & solitudi
 ne, quæ episcopi functioni est necessaria.
 Quare episcopus non ecclesie tantum,
 aut populo, sed, & Deo ipsi si sem sita
 obligat; ut tanquam fidelis dispensator,
 & prudens gregem suum gabeinabit.
 Quæ quidem obligatio genus uoti est, ut
 Sanctus Thomas in calce quæstionis ait.
 Atque huc illæ consecratoris interroga
 tiones alludunt. Vis ea, quæ ex diuinis
 scripturis intelligis, plebem, & verbis do
 cere, & exemplis? Vis beato Petro Apō
 stolo eiusque successoribus fidem, & obe
 diētiā exhibere? Itaque licet non emi
 tatur nouum votum castitatis præter la
 cerdotale, neque vllum aliud, quod sit so
 lēne super quod Papa dispēsare nequeat;
 emittitur tamē obediētiæ votum, quod
 a solo summo Pontifice est dispensabile.
 Quod si votum est, vt D. Thom. ait, non
 Pontifici tantum, sed etiam Deo ipsi sit.
 Atque adē, ut conclusio asserit, perpetu
 o vinculo obligat⁹ restat episcopus ec
 clesie sue, quā sibi per annuū fidei despo
 sat. Quapropter diuortiuū esset, si non cū
 illa perpetuō permāneret. Secunda con
 Soto de Iust. & Iu. M m m 3. clu.

Tertiu

1. Cōcl

Rō con
 clusio
 nis.

S. Tho

2. cōclu
 sio.

Ad ter
 tium.

Aristot.

Arg.

Soto
de Iure
Legis
DII
13

obfuso: Nequit eandem ecclesiam neque propter dulcedinem contemplationis, neq; propter quoduis evitandum incommodum, neq; propter commodum proprium lucrandum relinquere. Probatur. Nam Pau. quem supra ad Philip. primo citavimus, quasi duobus perplexus, & quid illorum eligere nescius, etsi iudicaret dissolvi, & esse cum Christo multo melius: tamen videns necessarium esse manere i carne pp fratres, subdit: Et hoc confidens scio, quia manebo. Et Christus Joann. 10. Bonus inquit, pastor animam suam ponit pro ouibus suis. Meditatus ergo perpexeris, quata cum energia omnia commoda atque incommoda, que p sonam episcopi proprie tangere pnt excludantur. Nam si fructuonem sempiternae felicitatis, que etiam in parvum tempus omnia, que desiderari possunt, indubitanter exuperat, iustam causam Paulus non iudicabat, vt posset fratres in eorum necessitate suo presidio, & munere destituere: quoniam excogitari potest propria communitas, que episcopum excuset. Et si Christus vitam etiam ipsam admonet pastorem, vt exponat pro grege, quod sit reliquum detrimentum cuius cauendi causa possit grex deserti? Tertia conclusio: Pnt nihilominus aliqua accidere impedimenta pp que cedere episcopus possit episcopatu: que quidem Inno. III. cap. Nisi cum p idem, de renuntia. percontet. Sed hec tñ impedimenta pensanda sunt respectu functionis, que fieri non potest debite: vt si sit spiritualis defectus personae, aut corporalis: nempè crimen, vt falsitas aut homicidium, aut heresis, aut aliud quodcumq; pp eps deponi debet: aut per quod infamiam contrahit: quaquidem resperus, quamuis pnam egerit, auctoritate caret ad regendum cuius pnt plus ofacit q̄ profic. Enimvero si purgare infamiam potest, tenetur quide sub potua peccati mortalis, si in dignitate vult persistere. Nam quo iure tenetur ad rectam administrationem, tenetur, & obflaculam amonere dum potest: si circa suam culpam eam contraxerit. Quando vero infamie sordes eluere non valet, tunc si absque sua culpa illis infectus est, non tenetur episcopatum renuntiare. At si causam vere dedit eiusdem infamie, que tam obscura sit, vt vere functionis impedimentum, profectò tenetur praesertim laud deedere. Et idem est, si sit vitiosus, aut scandalosus. Nā ut ait Apost. 1. ad Corinth. 8. Si scandalizauero fratrem meum, non manducabo carnes in eternum: dummodo sit scandalum datum, non acceptum: nam qui scandalum leuiter accipiunt, relinquendi sunt, ait Christus, tanquam caeci, & duces caecorum. Vel potest esse defectus in scientia, & prudentia. Haud. n. sibi se vllus periuadeat, si omnino sacerdotio indignus sit, propterea habere cōscientiam securam, quod a legitimo iudice sic fuerit ei collatum, vt collatio teneat. Imò vt acceptio peccatum est, maxime si curam habeat animarum: sic, & illud retinere in dies, sit absurdum crimen, & ascendere ad aliam ecclesiam, multo scelestius. Vnde Olex. 4. Quia inquit Dominus, scientiam repulsi sit; ego te repellam, ne sacerdotio fungaris mihi. Si autem irregularis tunc erat, qñ ad sacerdotium assumptus fuit, non dubium, quin collatio fuerit nulla; si autem postquam obtinuit, illam incurrit, iam dictum est, quem admodum sine dispensatione non possit dignitatis munere fungi. Si autem impedimentum est corporale, vt puta aut senectus nimia aut infirmitas, non est necessaria abdicatio ecclesiae, sed possit esse consilium, retenta aliqua sustentatione. Sed ad minus secundum antiqua iura debet persona digni adiutorium illi adiungi. Tanta in potestate auctoritas in senectute, ut consultus esset in magistratu persistere, & sua vmbra gubernare, quam alteri committere, vt cont. de renunt. cano. literas, ait i. m. Jano. Postremo deniq; ex parte subditorum potest esse defectus, non quicumq; nam propterea q̄ aliquanullo sit populus durus, non illico per disperationem respiciendus est, sed diuino presidio confidendum. At tunc relinquere eos licet, tamen si ad id nulla emergat obligatio, qñ nulli sunt inter improbos probi; sed labor omnino exiit infrugiferus ac perinde superuacuuus. Solet. n. ob defectum populi in episcopatu esse presulis predicatio, secundum illud Ezech. 5. Linguam tuam ad habere facias palato tuo, quia Dñs exasperans est. Quo circa secundo dialogorum Grego. Ibi 2. quamimter portandi sunt mali, vbi inueniuntur aliqui, qui adiuentur boni. Vbi

ANICA

item omnino fructus de bonis deest, sit aliquando de malis superuacuis. Vnde sæpe agitur in anima perfectorum, quod sum laborem suum sine fructu esse considerant, in locum alium ad laborem cum fructu migrant, iuxta illud Pauli: Ecce cōuertimur ad gentes, quia verbi Dei vos indignos fecimus. Quarta cōclusio. Quantumvis causa adsint ad iuste credendum, nihilominus cessio citra auctoritatē prælati fieri non potest, puta Papæ, si episcopus vult credere, quippe cui soli facultas suppetit, ut ait D. Th. in illo voto dispensandi. Patreialis autem sacerdos posset de licentia episcopi cedere. Sententia est eiusdem Innocentij in vltimis verbis eiusdem cap. vbi ait. Esti pennas habeas, quibus satagas insolitudinem auolare, ita tamen strictæ sunt nexibus præceptorum, vt liberum non habeas absq. nostra permissione volatum. Imò neque ad religionem demigrare absq. Papæ facultate episcopo liberum est, ut c. licet. de regula. Et ratio est, q. sicut nemo ad ecclesiam absq. iudicio superioris assumendus est, ita neq. absque eius arbitrio ulli licet illam desituere. Sed est demum meditata cautio, quidam supra citati. Quod si quis cessionem petit, retrocedit; cogendus est. Consecuerant enim aliqui, & consecuerunt episcoporum renuntiare pauperiorem, aut alias sibi minus commodum vtuberiorem possint expiscari. Et ideo cum uident suis technis frustrari, retrocedunt. Merito ergo illi cedere compellendi sunt, & ab ecclesia repellendi.

Conclusio.

Ad con-

Ad pri-

Innoc.

tiæ consulas; in monasteriū sese recipiat. Ad secundum per idem fundamentum respondetur, q. per nullum impedimentum homo curam propriæ salutis prætereire debet, quod ad religionis statum pertinet. Potest tamen a negotio alienæ salutis impediri. Et ideo monachus quidem ascendere ad episcopatum potest, vbi propriæ salutis periculum non paratur. Et pariter episcopus vbi cohibetur, ne alienæ salutis absque propriæ detrimento incumbere quiverit, intra claustra monasterij sese conferre. Cessante autem impedimento, potest rursus ad prius institutum remeare, nisi forsitan ob crimen aliquod fuerit episcopatu priuatus, & in monasterium, ad peragendos poenitentis fructus obrutus. Quemadmodum illud intelligitur decretum 7. q. 2. Præcipit sanctus Synodus, ut quicumque de pontificali dignitate ad monachorum vitam, & poenitentis descenderit, nequaquam ad pontificatū resurgat. Ad tertium demum respondetur, quod quemadmodum in naturalibus infirmitas efficit, ut potentia maneat suo usu orbata, ut caligans oculis, ita neque incongruum est, ut episcopalis potestas spirituale impedimentum maneat abusu colligata.

Ad 2m.

Ad 3m.

QVÆSTIO III.
DE EPISCOPORVM
RESIDENȚIA.
ARTICVLVS I.

Utrum episcopi in suis diocesisbus residere iure diuino teneantur.

Tertio loco libri pñtis quæstionē polliciti sumus hanc insignē, de residentia episcoporum, ac sacerdotum curā habentium animarum. Apparet enim diuino iure non esse in dicta. Ius enim hoc, illud præcise censetur, quod in euangelio, aut loco alterius. Testamenti, tanquā diuinum præceptum legitur, ut est præceptum baptismi. Qui crediderit, & baptizatus fuerit, saluus erit, aut quod inde planè colligitur. Huiusmodi autem residentis præceptio non est huiusmodi, ergo nō est sanctio diuini iuris. Sequōdo: Soti Pe-
Soto, de Iust. & Iu. M m m 4. 10

Primus arg. patet negatiue.